

داشتن یا بودن

اریک فروم

ترجمه‌ی احمد صبوری

www.ketab.ir

انتشارات آشیان

To have or to be?

Fromm, Erich

سرشناسه	: فروم، اریک، ۱۹۰۰ - ۱۹۸۰ م.
عنوان و نام پدیدآور	: Fromm, Erich
مشخصات نشر	: داشتن یا بودن لاریک فروم : ترجمه احمد صبوری.
مشخصات ظاهری	: تهران: آشیان، ۱۳۹۷.
شابک	: ۳۰۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
	: 978-964-7518-71-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: To have or to be? : عنوان اصلی:
موضوع	: Personality - شخصیت
موضوع	: Ontology - هستی‌شناسی
شناسه افزوده	: صبوری، احمد، ۱۳۲۴ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷۲۵۴۷/۶۹۸BF
رده بندی دیویی	: ۱۲۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۳۱۶۵۳

انتشارات آشیان

داشتن یا بودن

اریک فروم

ترجمه‌ی احمد صبوری

طراحی جلد: محسن سعیدی

چاپ دوم (ویراست اول): ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

مرکز فروش: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، کوچه فاتحی داریان، پلاک ۵، طبقه اول

تلفن: ۰۹۱۲۱۳۹۹۶۲۵ ۶۶۹۷۲۷۹۲

Ashian2002@yahoo.com

ISBN: 978-964-7518-71-0

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۱۸-۷۱-۰

تمامی حقوق این اثر محفوظ می‌باشد. تکثیر یا تولید مجدد آن به صورت کلی و جزئی و به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و نشر الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

در این کتاب

۹	مقدمه‌ی ناشر .....
۱۱	به بهانه‌ی زندگی و آثار فروم .....
۳۱	مقدمه: نوید بزرگ، ناکامی و چاره‌های نو .....
۳۱	پایان توهم .....
۳۳	نوید بزرگ چرا ناکام ماند؟ .....
۴۰	ضرورت اقتصادی برای تغییر انسان .....
۴۲	آیا بدیلی برای فاجعه وجود دارد؟ .....

بخش اول: فهم تفاوت میان داشتن و بودن

۴۷	فصل ۱: در نخستین نگاه .....
۴۷	اهمیت تفاوت میان داشتن و بودن .....
۵۳	دگرگونی اصطلاحات .....
۵۴	مشاهدات قدیمی‌تر: دوماره و مارکس .....
۵۵	کاربرد امروزی .....
۵۶	خاستگاه این اصطلاحات .....
۵۹	مفاهیم فلسفی بودن .....
۶۱	داشتن و مصرف کردن .....

فصل ۲: داشتن و بودن در تجربه روزانه ۶۵

یادگیری ۶۵

به یادسپاری ۶۸

گفتگو کردن ۷۱

خواندن ۷۳

اعمال اقتدار ۷۶

دانستن و دانش داشتن ۸۰

ایمان ۸۲

عشق‌ورزی ۸۶

فصل ۳: داشتن و بودن در تورات و انجیل و در نوشته‌های مایستر

اکهارت ۹۱

عهد عتیق ۹۱

عهد جدید ۹۸

مایستر اکهارت (حدود ۱۲۶۰ تا ۱۳۲۷) ۱۰۵

داشتن نزد اکهارت ۱۰۷

معنای بودن نزد اکهارت ۱۱۲

بخش ۲: تحلیل تفاوت‌های بنیادین بین دو وجه وجودی

فصل ۴: وجه داشتن چیست؟ ۱۱۷

جامعه‌ی کاسب - اساس وجه داشتن ۱۱۷

ماهیت داشتن ۱۲۷

داشتن - نیرو - عصیان ۱۲۸

عوامل دیگر در حمایت از وجه داشتن ۱۳۲

وجه داشتن و منش مقعدی ۱۳۴

ریاضت و برابری ۱۳۵

۱۳۷	داشتن وجودی.....
۱۳۹	فصل ۵: وجه بودن چیست؟.....
۱۴۰	فعال بودن.....
۱۴۲	فعال بودن و انفعال.....
۱۴۵	فعالیت و انفعال نزد استادان اندیشه.....
۱۵۱	بودن به عنوان واقعیت.....
۱۵۵	خواست دهش، تسهیم، و ایثار.....
۱۶۵	فصل ۶: جنبه‌های دیگری از داشتن و بودن.....
۱۶۵	امنیت و ناامنی.....
۱۶۹	همبستگی - دشمن‌خوبی.....
۱۷۵	خوشی - شادی.....
۱۸۰	گناه و بخشایش.....
۱۸۷	ترس از مردن - تأیید زندگی.....
۱۸۹	اینجا و اکنون - گذشته و آینده.....

بخش سوم: انسان نوین و جامعه نوین

۱۹۵	فصل ۷: دین، منش، و جامعه.....
۱۹۵	بنیان‌های منش اجتماعی.....
۱۹۶	منش اجتماعی در برابر ساختار اجتماعی.....
۱۹۷	منش اجتماعی و نیازهای «دینی».....
۲۰۳	آیا جهان غرب مسیحی است؟.....
۲۰۸	«کیش صنعت».....
۲۱۲	«منش بازاریاب» و «کیش سبیرنتیک».....
۲۲۰	اعتراض انسان‌گرایانه.....

مقدمه‌ی ناشر

گرچه وجود ترجمه‌های متعدد از اثری واحد پدیده‌ای آشناست و مزایایی نیز برای آن متصور، اما شاید بد نباشد بدانید که سومین ترجمه‌ی «داشتن و بودن» یعنی همین کتابی که در دست دارید توسط ناشر و مترجمی ارائه شده است که معتقدند بهتر است به جای ترجمه‌ی آثاری که قبلاً به زبان فارسی انتشار یافته است به نشر آثاری برجسته بپردازند که خوانندگان فارسی زبان از آنها محروم‌اند و تعدادشان هم کم نیست و جای‌شان در کتاب‌خانه‌ها مان بسیار خالی است که به پخته‌خوری و آسان‌بری عادت کنیم!

نخستین ترجمه‌ی «داشتن و بودن» (۱۳۶۱) با نام مرحوم اکبر تبریزی همراه است و ۹ سال پس از آن، دومین ترجمه‌ی آن را توسط کیومرث خواجه‌یها (۱۳۷۰) شاهدیم. در ترجمه‌ی دوم ۱۴ صفحه به شرح مستدل نارسایی‌های نخستین ترجمه اختصاص یافته است. طرفه اینکه نه ناشر و نه مترجم که تا سال پس از انتشار این انتقادات در قید حیات بوده است بدون کمترین اعتنایی به این انتقادات، همان ترجمه‌ی نخستین را بارها و بارها منتشر کرده‌اند درحالی‌که ترجمه‌ی دوم به طورنسبی مهجور مانده است. بررسی خطاهای نخستین ترجمه از نظر مترجم این کتاب که تخصص آموزش زبان دارد دانش زبان انگلیسی مترجم نخست را سطح پیش متوسط تعیین کرده، که برای بسیاری از مترجمان آن دوران امری

معمول بوده است. بیائید لحظه‌ای تأمل کنیم که چگونه بسیاری خوانندگان فارسی زبان اثری را ترجیح می‌دهند که برای آنان مفهوم باشد و مرسوم نیست که متن را نقادانه بخوانند.

به هر روی، پس از تأملاتی، برآن شدیم که با توجه به اهمیت این اثر ضروری است که ترجمه‌ی سومی ارائه شود. و با توجه به شهرت فروم در جامعه‌ی فارسی زبان شرح مختصری از زندگی و آثار او در پیشگفتار مترجم آمده است شاید به درک بهتر آثار او یاری دهد. در پایان از صاحب‌نظران، استادان، و خوانندگان فرهیخته‌ای که ما را از نظرات انتقادی خود بهر ه‌مند خواهند ساخت پیشاپیش سپاس‌گزاریم.